

Đồng chí Phùng Chí Kiên – Vị tướng đầu tiên của Quân đội Nhân dân Việt Nam

Đồng chí Phùng Chí Kiên (tên khai sinh là Nguyễn Vĩ) sinh ngày 18-5-1901, trong một gia đình nông dân ở tỉnh Nghệ An, là chiến sĩ cách mạng tiền bối của Đảng, người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người cộng sản mẫu mực, nhà chính trị, quân sự song toàn và là người cộng sản kiên cường của phong trào Quốc tế Cộng sản.

Phùng Chí Kiên (1901-1941)

Sinh ra ở vùng quê giàu truyền thống cách mạng Nghệ An, người thanh niên yêu nước Nguyễn Vĩ đã sớm được hun đúc tinh thần yêu thương đồng bào, thương cảm với cảnh nhân dân bị áp bức bóc lột và luôn mang trong mình ý chí đấu tranh cứu nước, cứu dân.

Năm 1925, đồng chí được kết nạp vào Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên và được cử sang Quảng Châu học lớp huấn luyện do Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc tổ chức. Tháng 4-1932, đồng chí được cử sang Liên Xô, vào học tại Trường Đại học Phương Đông, khóa học từ 15-6-1932 đến 28-3-1934. Với bản tính thông minh, lại ham học hỏi, đồng chí đã đạt kết quả xuất sắc trong quá trình học tập, được các giáo viên trong trường đánh giá cao.

Sau khi tốt nghiệp, theo phân công của Quốc tế Cộng sản, đồng chí về Hương Cảng (Hồng Kông) tham gia Ban Chỉ huy ở ngoài của Đảng Cộng sản Đông Dương do đồng chí Lê Hồng Phong phụ trách. Với kiến thức, trình độ về quân sự và kỹ thuật vô tuyến điện giỏi, đồng chí được phân công phụ trách Tiểu ban Quân sự và Kỹ thuật. Tại Đại hội I của Đảng Cộng sản Đông Dương họp vào tháng 3 năm 1935, đồng chí được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng, và là Ủy viên Thường vụ Trung ương Đảng.

Tháng 8-1936, Đồng chí được cử về Sài Gòn cùng đồng chí Hà Huy Tập trực tiếp chỉ đạo phong trào cách mạng trong nước. Khoảng một năm sau, đồng chí quay lại Hương Cảng (Trung Quốc), chỉ đạo Ban Chỉ huy ở ngoài của Đảng thay cho đồng chí Lê Hồng Phong về nước hoạt động.

Tháng 10-1938, thực dân Anh đã ra lệnh bắt giữ và hai tháng sau đó, trục xuất đồng chí khỏi Hương Cảng. Sau đó, đồng chí Phùng Chí Kiên đến Côn Minh (tỉnh Vân Nam, Trung Quốc), được gặp Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc và một số đồng chí khác để củng cố lại Ban Chỉ huy ở ngoài của Đảng, tổ chức xuất bản tờ báo Đồng Thanh, phục vụ công tác tuyên truyền, vận động và định hướng đấu tranh cách mạng. Đây là thời gian đồng chí bắt đầu được làm việc gần Nguyễn Ái Quốc; nhiều lần đưa Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đến thăm các cơ sở quần chúng cách mạng và khảo sát đường về Tổ quốc khi điều kiện cho phép.

Có thể nói, với cương vị là Thường vụ Trung ương Đảng khóa I, đồng chí Kiên đã cùng Trung ương Đảng và Ban Thường vụ giải quyết được nhiều vấn đề quan trọng của cách mạng Việt Nam và có những đóng góp to lớn cho sự tồn tại, phát triển của Đảng trong những năm tháng đầy cam go, phức tạp này.

Sau những hoạt động tích cực ở ngoài, ngày 28 tháng 01 năm 1941 đồng chí Phùng Chí Kiên cùng Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc và một số cán bộ cách mạng về Pắc bó, tỉnh Cao Bằng xây dựng thí điểm Việt Minh tại ba châu: Hà Quảng, Hòa An và Nguyên Bình. Bằng sự kiên trì hoạt động, đồng chí cùng các cán bộ cách mạng kiên trung đã khôi phục và phát triển phong trào đấu tranh ở Cao Bằng. Sau ba tháng, phong trào Việt Minh đã phát triển rộng khắp với hơn 2.000 hội viên. Được phân công phụ trách công tác quân sự, trực tiếp chỉ đạo khu căn cứ Bắc Sơn, Võ Nhai và Đội Cứu quốc quân 1, đồng chí đã củng cố lực lượng quân sự, chính trị, tích trữ lương thực, mở rộng phong trào luyện tập quân sự cho các tự vệ quân chống khủng bố, chống giặc, chống càn,....

Ngày 22 tháng 8 năm 1941, trong một lần rút lên căn cứ địa Cao Bằng trước sự khủng bố ác liệt của địch ở Bắc Sơn, đồng chí Phùng Chí Kiên bị phục kích và anh dũng hi sinh. Sự hi sinh của đồng chí ở tuổi 40 là một mất mát lớn cho phong trào cách mạng Việt Nam. Đồng chí đã trở thành tấm gương bất khuất cho tinh thần xả thân vì dân vì nước, là hình tượng mẫu mực về người cộng sản kiên trung, bất khuất, một nhà chính trị, quân sự song toàn.

Có thể nói, Đồng chí Phùng Chí Kiên là vị tiền bối cách mạng, một cán bộ cấp cao của Đảng được Chủ tịch Hồ Chí Minh và Trung ương Đảng phân công phụ trách quân sự đầu tiên. Là người cán bộ đức độ và tài năng về cả chính trị và quân sự, được đào tạo cơ bản, đồng chí luôn nhạy bén với tình hình, sống gần gũi, hòa mình cùng đồng chí, đồng bào và nghiêm chỉnh chấp hành chỉ thị của Chủ tịch Hồ Chí Minh và của Trung ương Đảng. Không chỉ vậy, đồng chí là một trong những cán bộ lãnh đạo tiền bối có công lao to lớn đối với Đảng, với Quân đội, với nhân dân. Chính những đóng góp to lớn ấy, năm 1947, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký quyết định truy phong hàm cấp tướng đầu tiên cho đồng chí Phùng Chí Kiên – Vị Tướng đầu tiên của Quân đội Nhân dân Việt Nam.

Nhân kỷ niệm 120 năm ngày sinh (18/5/1901 – 18/5/2021) và kỷ niệm 80 năm ngày mất (22/8/1941 – 22/8/2021) Vị Tướng đầu tiên của Quân đội Nhân dân Việt Nam - Phùng Chí Kiên, Thư viện tỉnh Đồng Nai xin giới thiệu sơ lược về cuộc đời, sự nghiệp và những đóng góp to lớn của đồng chí cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc Việt Nam trong những ngày đầu gian khó. Bài viết như lời tri ân sâu sắc nhất đến những đóng góp của các đồng chí cách mạng đã anh dũng chiến đấu, bất khuất hi sinh vì độc lập, tự do cho dân tộc. Đồng thời, giúp thế hệ trẻ hiểu hơn về truyền thống đấu tranh cách mạng kiên cường, bất khuất, vẻ vang của cha ông ta, và gắng sức học tập, tu dưỡng phẩm chất đạo đức, dựng xây quê hương, đất nước ngày càng văn minh và hiện đại hơn.

Đào Thanh